

Makfa,
gawā ūanemot:
du — 2 rub, 20 sap.
adu — 1 " 20 "
+ gadu — 60 "
abrešes paſtrmalau

abreses pahrmainu
amaffà 10 Fab.

Redačija un ekspedīzija:
Zelgama - Songiibferu ceļā N° 14.

Telugu. Gangibheru cello N. 14.

Fatmeeschu Amies.

Ismahk diwreis nedelâ.

82. gada-gahjums.

Sladinajumi mākslā:

var sihku ralstu rindini 8 sap., vreel chvuse 20 sap.

nes Dragas nahvi un issaukdam par jauno lehniniu si ristu
Pehteri Karageorgijewitschu. Zapata rihta agrumā is-
sludinata sefosa proklamazijsa: „Serbu tautai. Pagajuschi
nakti lehninsch Aleksandrs un lehnineene Draga tikuschi nokauti.
Schini gruhtoja un nopeetnoja brihdi habeedrojuschees tehwijas
draugi nu nodibinajušchi waldibu. Scho pasinodama, waldiba
zer, ka tauta winai lihdses usturet semē meerni un likumigu
fahrtibu. Waldiba pasino, ka ar scho deenu naht spehla 1901.
gada 6. aprila konstituzija ar wišam teesibām, kuras pastahweja
lihds 25. martam sch. g. 24. martā eezelā tautas weetneelu
sapulze tilks eesaukta 2. junijā Belgradē. Paralsti: Awakumowitschs,
ministru presidents, Lubomirs Kaljewitschs, ahrleetu
ministris, Stojans Protitschs, Genitschijs, Atanazkewitschs,
Weislowitschs, Maschins, Stojanowitschs, Schimkowitschs.

Belgrades eedsihwotaji vežz laikralstu ſiām ſwarigos pahrgroſſijumus apfweizinajuschi ar preeka fauzenem. Vilheita puſch-kota un waſarā illumineta. Šehnina pahris jau otrā nakti wiſā klusibā aprakts, famehr nodeweis Rau moriſchis apglabats ar leelu godu.

Tas buhtu kodels no wisām tām daubsejām raibojām
sūkām, tas pahri deenu laikā no Belgrades peenahluschas. Peh-
tot pehž schaußmigo notikumi zehlokeem, wispirmā lahtā
mums jaapstahjās vee lehnineenes Dragas. Tas schini druh-
majā dramā bes schaubām peenahlās wisfwarigakā loma. Leh-
ninsch Alekandrs, wezakeem naibojotees siliti audzinats un ih-
pašči no fawa tehva māj labas preefchishmes redsejis, tilko
12 gadus wezs nahza lehnina godā. Pirmājā laikā waldbibas
grošhus tureja rolās ihpašči pawalboni, wehlak pa laikam bij
Serbijā atkal leela wara Alekandra tehwam Milanam, tamehr
ap 20. dīshwibas gadu jaunais lehninsch eestiga gedlahrigās
pilsgalma dahmas Dragas Maschin iihllōs. Ta winam vali-
kuši par posta nefeju. Pirmōs gadōs buhdama ar lehnini
Alekandru neliūmigā halārā, ta ar wiseem spehleem teežas
pehž lehnineenes goda. Trihs gadus atpakał wina to ari fa-
sneedsa, un no ta laika lehnina Alekandra stahwollis kluvis jo
deenas schaußigaks. Nemeers auga augumā, tad nezen dabuja
sinat, ta lehnineene Draga grib fawu brahli, wirf-
neelu Lunewitschū eegroſit par ironamantineku. Schim

nodomam wisafali pretojās kara-pehka aprindas un ra-
dikali nu mehginaja Lehninu peerunat, lai tas no Dragas
parisam atsaķas. Bet Lehninsch palika Dragai pade-
wigs, un lai nepatiklamos radikalus nodabutu pee malas,
tad winsch schopawasar it peepešhi atzehla fatwersfmi, eezehla
tikai padewigus ministrus, atlaida skuptschinu (tautas meetneelu
namu) un gahdaja, ka pee wehlefschanām tiltu eezelti tikai tahdi
tautas meetneeli, kas nekahdeem Lehnina waj pareisaki Dragas
nodomeem nestahtos zelā. Tatschu radikaleem nenahza ne prahā
padotees. Wisa ilusibā wini sagatawojuſches us schauſmigo
waras darbu, kas tagad nu isdarits. Protams, ka schahdu
darbu nespēhi attaisnot ne Lehnina Aleksandra patwariba, ne

Dragas wiltiba un godlahriba; breesmu naiks notikumi paliks
us wiseem laiseem kā nejaunks traipellis Serbijas wehsturē.
No kara-sveks par Ļehinu issludinatais Pehteris Kara-
georgijewitschs, domajams, tīks ari no skuptchinās eewe-
lets. Obrenowitschi un Karageorgijewitschi ir diwas naibigas
ziltis, kuras pahrmainus eenehmuschas Serbijas troni. Knasa
Pehtera tehvs, Alekanders Karageorgijewitschs waldja par
Serbiju no 1842. līhds 1858. gadam. Tad winsch tika pa-
dīhts un wina weetā eezelis Michaels Obrenowitschs. Pret
pehdejo padīhtais knass farihloja faswehrestibu, un 1868. gada
Michaels tika zaut slepklāvām nonahwets. Bet slepklāviba Kara-
georgijewitscham neatnēsa zeretos auglus. Wainigei tika fa-
kerti un ar nahvi soditi. Pats knass Alekanders Karageor-
gijewitschs, kuresh usturejās ahrsemēs, tika aismuguriski par da-
libu pee slepklāvibas noteefsats us 20 gabeem zeetumā. Winsch
nomira Temeschwarā (Ungarijā) 1885. gada. Wina teesibu
mantineeks bij wina dehls Pehteris, kuresh dīsimis 1846. gada
un arweenu tihkojis pehz Serbijas trona. Winsch bij appre-
zejees ar Melnkolnes knasa Nikolaja meitu Sorku (kura jau
1890. gada miruše). Tagad winsch dīshwo Venē un esot zee-
schi iisskaidrojis, ka winsch par Serbijā farihkoto rewoluziju
cenreseksh nescot neneeka singaīs.

Ko leelvalstis fazijs par notikumeem Belgradē, tagad wehl newar sinat, tatschū wehrojams ir, ka winas aksaus Serbeem pašcheeni nolahrtot sawas darishanas. Tad sinams slepawas valiks bes soba un nahks wehl goda amatōs. Višai noslīmigi šķinī fīnā issazījēs Austrijas ministru prelešchneels Körbers, uš laždu pēprāfijumu tautas veetneļu namā. Winsch teizis: „Zeresim, ka jaunā waldiba, eenehrōdama eeksfhejās wajadisibas, uſtureis to paſchu draudſigo faulsmi ar Austro-Ungariju un rihloſees iahdā gorā, ka Balkanu puſſala teek uſtureis meers. Katrā Seiſu waldiba war rehlinat uš wiſvahrejām ſimpatijām, kad ia wirſis sawu ahrejo politiku meermihiļigā zelā un Eiropas leelvalstīm gorā.” —

Tantas angstfoklas.

(Turpinajum\$.

Franzijā tikai pēhdejōs gadōs raduschiās tautas augstskolas. Pirmais tautas augstskolu dibinātājs ir Schorschs Degerms. 1896. gada sākumā ap 24 gadus vežs jaunellis, pēhā amata tipografijas strābdneiks, sahla išdot awīsi, kas išnahza weenreis mehnēši. Awīsi Degerms pats uskrāftīja, pats nodrūkāja un pats išnefāja pa tirgotawām peelsch vahrdošchanas. Sākā awīsē Degerms filti eeteiza augstaku išglihtību preelsch tautas. Winsch domaja atdīshroinat tautas paschapsinu, un nostiprinat tautas išglihtību uz zeeteiem pamateem. Winsch wehlejās, lai finashanas lā faules starī apgaismī katra zilwela prahtu. No eehakuma Degerms tikai sludinaja; winsch kalpoja savam darbam tikai ar wahrdeiem, bet wehlaku, kad ap vienu

haloščas pulzinsch, tversch dibinaja „tautas universitatu dibinasčanas beedribu“ un faradās naudas lihdselli, winsch sahla iswest dīshwē to, ko lihds schim bij lolojis sawā sīrbi. 1898. gadā tika atwehrts Parīze pirmais paschisglīhtibas klubs, kura mērs bij nolemts ar laiku vahrwehrstee tautas augstskolā. Kad klubs tika atwehrts, tad wina dibinataji pāsinoja publikai var wina atwehrschanu sekoši: „Neskatotees uſ muhſu nabadsibu un nejehdsibu, mehs ar wiseem spēkeem dšenamees pehz garigas attihstibas. Waj juhs newehlatees vee mums peedalitees? Muhſejos juhs atradiseet pateefus draugus. Mehs zenshamees pehz ta, lai buhtum isgħihtoti un godigi zilweli un dīshwotu satrs pehz sawas sīrds apšinas. To ari juhs mums wehlefeet, waj ne, draugi?!“ Klubs fastahvōja no neleelas sahles, kas atradās pirmajā stahwā fehtā un tika atwehrts satru wakaru. Kahda nebuht pasihstama profesora, rafsinela waj fabeedriska darbineeka wadibā klubā natureja preeħsħlasijumus un farunas par daschadeem preeħschmettem. Klubs peewilka īmteem zilweli, kuri weħlejās paplašchinat sawu isgħihtib. Klubam peegreesa weħriku bauðs isgħiħioti zilweli. Peħz klubā atwehrschanas nħaża dahwinajumi. Pusgada laikā Degerms dabu ja wairak nekā 150,000 rublu no privatām personām. Schee dahwinajumi winam atlahwa pehz gada laika atweħrt eewehrojamu tautas augstskolu. Winai bij sahle preeħsħ tautas sapulżem, sawa teatru sahle, biblioteka un lasitawa, museja un sahle preeħsħ minarosčanas un rotaķam.

wingroščanas un rotakām.

Tikai eefahlkums bij gruhts. Pēhž pirmās Parīzes augstskolas sahka arī winas nobibinatees provinžēs. 1899. un 1900. gadā tīsa atvehtīas dašchadōs Parīzes eejirknōs 10 augstskolas, Parīzes apkahrtne 8 un leelakajās provinžes pilsehītās — 24. 1901. gadā wiſā Žrānžīja bij pawīsam 93 augstskolas, no kuru rām 36 atradās sahdschās (paſchā Parīze 21, winas apkahrtne 16 un provinžēs 56). Še tautas augstskolu mehrlis ir: tuwinat iſglikhtotus zilwelus ar paſchu tautu un dot pēhdejai eespehju tahlak iſglikhtotees. Mahzības tautas augstskolā paſneids farunu weidā. Šīm farunām naw skolas stundu raksturs, bet ta arī naw weenlohrſcha grahmatas nolaſiſchana un atſtaſiſchana, tās ir taisni farunas wahrba vilna nosihmē. Winas daſchreis ilgīt lihds wehlai naftij, un fatris, kas, wehlās ſewi attihſtit, atradis atbildi uſ tāhdeem jautajumeem, kurds winam lihdiſſhim nebijs iſejas. Farunas ir koti daſchadas un atbild uſ wiſwiſabeem jautajumeem. Preelsh teem, kas bes ſhīm farunām wehlās atfahrtot ſkolās zauri iſnemto kurſu un to, kas ſem iſdeinifkās dſihwes eespaida ir aifmīrſts, — teel ſarihſotti atfahrtoschanas kurſi un laſiſchana. Leelakajās tautas augstskolās va ſwehtdeenu teatra miļotaji ſarihko teatra iſrahdes. Schinīs iſrahdes uſwed lugas iſ tautas dſihwes, un war ūzit, ka winas kreetni teek nospehletas un atſtahji uſ laſitajeem labu eespaidu.

No affirmem.

Staatschi wret Mistreefscheem

Italijai pret Austrijaam.

Italija un Austrija abas peeder pee tressabedribas, taad
faistitas sawa starpa zeescham faitem un abu walstju ministri
ari jaunakos laikos ne weenreis ween apleezinajujschi, zil tei-
zama draudsga satilsme pastahw starp abam waldbam. Un
tomehr tagad ildeenas nahk is Italijas finas, ka tur lauschu
bari weetam satihlo leelisus tratschus, dedsina Austrijas
flagas un kleeds: „abasso l' Austria!“ t. i. nost ar Austriju!
Waram eedomatees, zil patihlani schahdi notilumi abu „drau-
dsga un sahebdrata“ mafstju politikeem.

dsigo un fabeedroto" valstju politieem.
Meklejot pehz naidigas lustibas zehloneem, nonahkam pētā faulīdā irredentisma zenteeneem. "Irredenta Italia" (Neatšvabināta Italijs) ir sahda jau gadus 25 Italeesiju starpā pastahwošča politiska fabeedriba, kura par sānu mehrki un uſderomu isredsejusēs, zensīces pehz tam, ka ari tee Italeeschi, kas Italeesiju tehnina valstij nodibinotees, valīka sem īvesčas waldibas, tuvalšā waj tahlakā nahloinē tilju par Italijas pa-

